

Bústólpi

VIÐ LEGGJUM GRUNN AÐ GÆÐUM

Velkomin
Við erum að tengjast

Bústólpi

VIÐ LEGGJUM GRUNN AÐ GÆÐUM

Geldstaðan

Geldstaðan

- Geldstaðan 8 vikur (óháð kúakyni, nyt, aldri)
- Lengd geldstöðu og nyt þegar kýr eru geldar upp hefur áhrif á nyt fyrstu 100 daga næsta mjaltaskeiðs
  - Bæði stutt og mjög löng geldstaða hefur neikvæð áhrif á nyt eftir burð
  - Há nyt þegar kýr eru geldar gaf hærri nyt á fyrstu 100 dögum næst

Geldstaðan

- Löng geldstaða oft jákvæð fyrir júgurheilbrigði (færri júgurbólgu tilfelli)
  - Geldstaðan gefur júgrinu tíma til þess að endurnýja vefi og jafna sig
- Löng geldstaða neikvæði fyrir aðra sjúkdóma, eins og súrdoða
  - Löng geldstaða gefur gjarnan feitar kýr

Geldstaðan

- Þrjú tímabil
- Fyrsti hluti (að gelda þær): mikilvægt að gangi hratt fyrir sig-júgurheilbrigði.
- Annar hluti (hvíld): 4-5 vikur, stöðug hold og nýta vömbina
- Þriðji hluti (um burð): átgeta lækkar fyrst en hækkar svo hægar en næringarþarfir. Kynna fyrir kjarnfóðrinu, trappa örugglega upp.

Undirbúningur

- Undirbúningurinn þarf að vera rúttína!
- Niðurtröppun á kjarnfóðri og taka svo alveg af kjarnfóðri
- Mjólka 1 sinni á dag síðustu dagana og hætta svo alveg
  - Hröð og örugg vinnubrögð minni júgurbólga
  - Kýr í góðri nyt þegar geldar mjólka meira á næsta mjaltaskeiði

Undirbúningur

- Klaufir og fótaheilsa almennt hefur gríðarleg áhrif á mjólkurframleiðslu
- Kýr sem eru fótaveikar eða fótsárar mjólka minna en þær sem eru heilbrigðar
- Klaufsnyrtingu ætti alltaf að framkvæma 2-3 mán fyrir burð eða þegar þær fara í geldstöðu

VIÐ LEGGJUM GRUNN AÐ GÆÐUM

Undirbúningur

- Júgur- og spenaheilbrigði er hluti af undirbúningi
- Ef spenar eru sárir illa farnir – mjaltataekin
- Frumutala á seinni hluta mjaltaskeiðs, ekki bara skoða eina mælingu.
- Frumutala mjög há er lítil von um árangur meðhöndlunar

VIÐ LEGGJUM GRUNN AÐ GÆÐUM

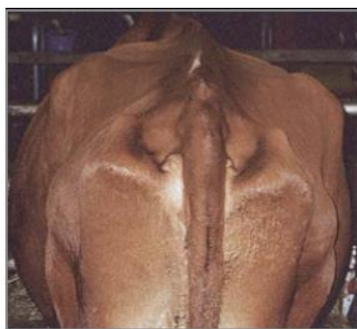

Undirbúningur

- Holdastigun er mikilvægt verkfæri í bústjórnun og sérstaklega þegar líður á mjaltaskeiðið
- Að stilla fóðrun miðað við holdastig á seinnihluta mjaltaskeiðs borgar sig fyrir það næsta
- Holdastig 3-3,5 þegar þær fara inn í geldstöðuna

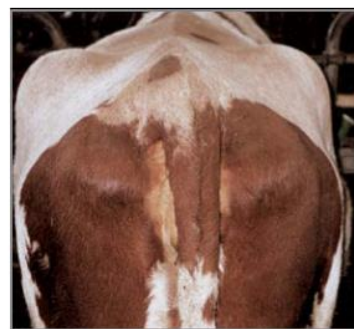
Holdastigun

Holdpoeng 2,0

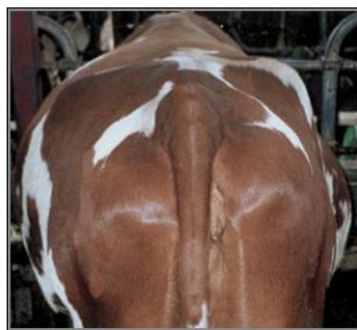
Holdpoeng 2,5

Holdpoeng 3,0

Holdpoeng 3,5

Holdpoeng 4,0

Holdpoeng 4,5

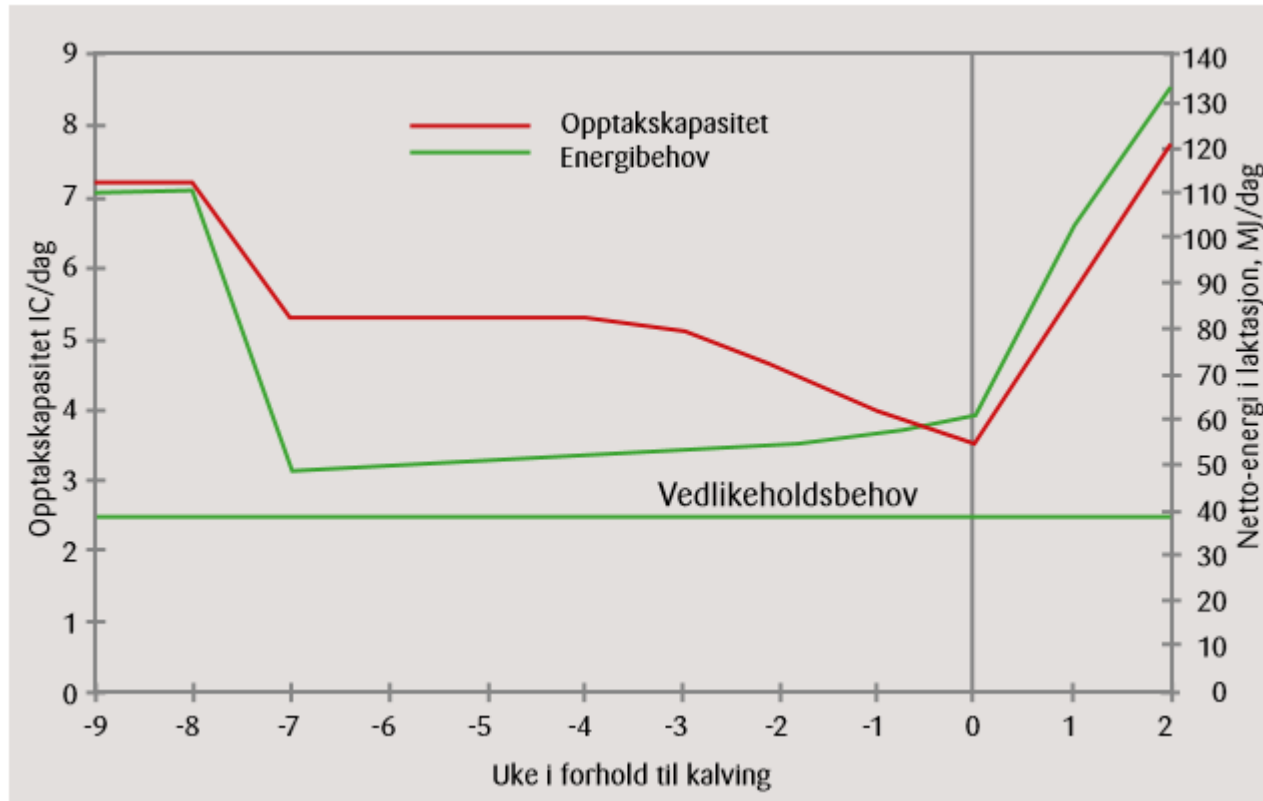
Ønsket hold ved kalving

Figur 4: Holdvurdering av NRF-kyr (Per Gillund, GENO)

 Bústólpi

VIÐ LEGGJUM GRUNN AÐ GÆÐUM

Átgetan á geldstöðu er mun meiri en þörfin þessvega er mikl vægt að gefa fóður sem hentar

Fóðrið á geldstöðunni

- Lágt orkugildi (5,5-6,0 MJ/kg þe)
- Prótein 140 g/kg þe (120- 160 g/kg þe)
- PBV um 10
- Góður strúktur NDF 570-620 g/kg þe.
- Steinefni
  - Gefa Mg sérstaklega í lok geldstöðunnar
  - Selen vantar oftast í gróffóðrið
  - Ekki of mikið Kalí eða natríum
  - Takmarka Kalk (sérstaklega í lokin)

Fóðrið þarf að framleiða sérstaklega

- Framleiða sérstaklega geldkúahey
  - Ekki skítur (lágur kalí)
  - Klára fyrst alveg fyrri-slátt og taka svo geldkúaheyið
  - Grastegundir sem gefa góðan strúktúr og mikla uppskeru, vallarfoxgras sem er skriðið þegar slegið endist vel í túni
- Þetta fóður hentar ekki mjólkurkúm svo geldukýrnar verða að vera sér

Geldstaðan

- Aðbúnaður á geldstöðu er líka mikilvægur
- Þær þurfa að liggja mikið og það þarf að vera þægilegt að leggjast og standa upp
- Jafnt aðgengi að fóðri
- Gott aðgengi að vatni
- Safna í tilfærslur til að viðhalda ró þess á milli

Í kringum burð

- Venja vömbina við breytt fóður
- Kjarnfóður fyrir burð max 2 kg
- Burðar aðstaða hugsuð frá 2 vikum fyrir burð til 3 vikum eftir burð!
  - Betra aðgengi að gróffóðri
  - Betra aðgengi að vatni
  - Betra legusvæði
  - Samneyti við kálfinn

